
کندوکاوی در اوضاع جهان و انحطاط

مسلمانان

(ماذا خسر العالم بانحطاط المسلمين)

مؤلف: ابوالحسن علی حسینی ندوی

مترجم: عبدالحکیم عثمانی

ندوی، ابوالحسن علی، ۱۹۱۳ - ۱۹۹۹م. Nadvi, Abulhasan Ali

ماذا خسر العالم بانحطاط المسلمين. فارسی

کندوکاوی در اوضاع جهان و انحطاط مسلمانان

تالیف ابوالحسن علی حسنی ندوی؛ ترجمه عبدالحکیم عثمانی.

مشخصات نشر: تهران: احسان، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: [۴۰۰] ص.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۵۶-۳۹۲-۹

یادداشت: نمایه. موضوع: اسلام -- تاریخ

شناسه افزوده: عثمانی، عبدالحکیم، ۱۳۵۲ -، مترجم

شناسه افزوده: یزدان پرست، یونس، ۱۳۵۸ -، مترجم

رده بندی کنگره: ۱۴ ۴م۲۰۴۱ BP

رده بندی دیویی: ۹۱۲/۲۹۷ شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۱۷-۸۴م

تهران، خیابان انقلاب، روزنامه‌های دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، شماره ۴۰۶.

www.nashrehsan.com

تلفن: ۶۶۹۵۴۴۰۴

کندوکاوی در اوضاع جهان و انحطاط مسلمانان

مؤلف: ابوالحسن علی حسنی ندوی

مترجم: عبدالحکیم عثمانی

ناشر: نشر احسان

چاپخانه: مهارت

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: پنجم - ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۵۶-۳۹۲-۹

کندوکاوی در اوضاع جهان
و انحطاط مسلمانان

۱۰۱۵۱۲ ریبال ۱۰۰۰۰۰۰۰
نشر احسان

فهرست مطالب

۱۳	پیشگفتار مترجم
۱۵	سخنی در معرفی کتاب به قلم سید عبدالماجد غوری
۲۰	گوشه‌هایی از مطالب شگرف کتاب
۲۱	شگرف‌ترین انقلابی که در تاریخ بشریت پدید آمد
۲۲	جامعه‌ی اسلامی
۲۴	اسلام و رهبری جهان
۲۵	به نظر شما راه حل این بحران چیست؟
۲۷	سرگذشت کتاب به قلم نویسنده
۳۵	پیشگفتار چاپ چهارم
۳۷	پیشگفتار چاپ هشتم
۳۹	پیشگفتار به قلم پژوهشگر اسلامی، استاد سیدقطب <small>رحمته‌الله</small>
۴۵	پیش در آمد به قلم استاد دکتر محمدیوسف موسی
۵۱	تصویری توصیفی، برادرم ابوالحسن
۵۹	با انحطاط مسلمانان، جهان متحمل چه زیان‌هایی شد؟
۶۹	با انحطاط مسلمانان، جهان متحمل چه زیان‌هایی شد؟

باب اول: دوران جاهلی

۷۵	فصل اول: بشریت در آستانه مرگ
۷۵	نگاهی به ادیان و ملت‌های دنیا
۷۶	مسیحیت در قرن ششم میلادی
۷۶	جنگ‌های داخلی دینی در دولت‌های رومی
۷۸	اوضاع نابسامان اجتماعی و مشکلات اقتصادی

۱۳۶	در شهر پیامبر
۱۳۷	گره کور گشوده شد
۱۳۸	شگفت‌ترین انقلاب رخ داده در تاریخ جهان
۱۳۸	تأثیر ایمان صحیح در اخلاق و خواسته‌ها
۱۴۰	تلنگر وجدان
۱۴۲	ثبات در برابر شهوات و خواسته‌ها
۱۴۳	بزرگمنشی و به خود بالیدن
۱۴۳	بی‌اعتنایی به تجملات و مظاهر تو خالی
۱۴۴	بی‌اعتنایی به زندگی و شجاعت بی‌نظیر
۱۴۶	از خود پرستی تا خدا پرستی
۱۴۷	محکمات و دلایل روشن در باب الهیات
۱۴۹	فصل سوّم: جامعه‌ی اسلامی
۱۴۹	یک دسته گل
۱۵۰	کسی که دیگران را به عصیت فرا خواند از ما نیست
۱۵۱	همگی تان مسؤولید و هر کدام پاسخگوی مسؤولیتان
۱۵۲	در معصیت خالق از هیچ مخلوقی فرمانبرداری جایز نیست
۱۵۲	پیامبر به مثابه‌ی روح و روان جامعه
۱۵۳	نادره‌های عشق و فداکاری
۱۵۶	شگفتی‌هایی از اطاعت و فرمانبرداری
۱۵۹	فصل چهارم: پیامبر ﷺ چگونه مواد خام جاهلیت را تبدیل به اعجوبه‌های انسانی کرد
۱۶۱	تشکلی هماهنگ از بشریت

باب سوّم: دوران اسلامی

۱۶۵	فصل اوّل: دوران زمامداری اسلامی
۱۶۵	زاممداران مسلمان و خصوصیاتشان
۱۷۰	دوران خلافت راشده، نمونه‌ی یک تمدن صالح
۱۷۲	تأثیرات رهبری اسلام در زندگی عمومی
۱۷۶	تمدن اسلام و تأثیر آن در جهنگیری بشر

۱۸۳	فصل دوم: انحطاط در زندگی اسلامی
۱۸۳	حد فاصل دو عصر
۱۸۳	نگاهی به عوامل خیزش اسلام
۱۸۴	شرایط رهبری اسلامی
۱۸۷	انتقال امامت از گروهی به گروهی دیگر
۱۸۷	پدید آمدن انحرافات در زندگی اسلامی
۱۸۷	جدایی دین از سیاست
۱۸۸	گرایش‌های سیاسی زمامداران حکومتی
۱۸۹	نماینده‌گی نادرستشان از اسلام
۱۹۰	نپرداختن به دانش‌های مفید و عملی
۱۹۱	بدعت‌ها و خرافات
۱۹۱	نکوهش دین از مسلمانان
۱۹۳	از آزمایش پیروز بیرون آمدن جهان اسلام در قرن ششم
۱۹۶	فقر رهبری در جهان اسلام بعد از صلاح‌الدین
۱۹۶	دستاوردهای سده‌های از هم گسستگی
۱۹۷	فروریزی بنای شکوهمند قدرت اسلامی
۱۹۹	فصل سوم: نقش رهبری عثمانیان
۱۹۹	عثمانیان در عرصه‌ی تاریخ
۱۹۹	برتری محمد فاتح در فنون نظامی
۲۰۰	ویژگی‌ها و خصوصیات ملت ترک
۲۰۲	انحطاط ترک‌ها در اخلاق و ایستایی آنان در علم و فنون نظامی
۲۰۲	رکود علمی در ترکیه
۲۰۴	انحطاط گسترده‌ی علمی و فکری
۲۰۶	معاصران عثمانیان در شرق
۲۰۷	نوزایی اروپا و حرکت شتابان آن در صنعت و علوم طبیعی
۲۰۸	واپس ماندگی مسلمانان در امور زندگی
۲۰۹	واپس ماندگی مسلمانان در فنون نظامی
۲۰۹	خلایی که امپراتوری عثمانی بر جای گذاشت

۲۴۹	روی آوردن توده‌ی مردم به نظریه‌ی تکامل
۲۵۰	جنایت‌های مادی‌گری
۲۵۳	فصل دوم: ملی‌گرایی و میهن‌پرستی در اروپا
۲۵۳	فروپاشی و شکست کلیسای غرب، عامل تقویت عنصر ملی‌گرایی و میهن‌پرستی
۲۵۴	گونه‌هایی از تعصب ملی در اروپا
۲۵۶	سرایت ملی‌گرایی به سرزمین‌های اسلامی
۲۵۸	اندیشه‌ی ملی‌گرایی در جنگ
۲۶۲	دینداری ملی اروپا و ارکان آن
۲۶۴	راه حل اسلامی برای مشکل جنگ و درگیری مردمی
۲۶۷	تبلیغات ملی‌گرایان و زیان‌هایشان بر ملت‌های کوچک
۲۶۸	جاه‌طلبی‌های دولت‌های بزرگ
۲۶۹	رقابت استعمارگران بر سر مستعمرات و بازارها
۲۷۱	حکومت باجگیر یا حکومت رنگشا
۲۷۵	فصل سوم: اروپا به سوی خودکشی
۲۷۵	دوره‌ی کشف و نوآوری
۲۷۵	غایت صنایع و نوآوری‌ها و موضع اسلام در این زمینه
۲۷۸	از شماس‌ت که بر شماس‌ت
۲۸۰	به هم آمیختگی وسایل و اهداف
۲۸۱	نابرابری قدرت و اخلاق در اروپا
۲۸۱	قدرت خدایان و خردکودکان
۲۸۲	آنچه را زیان‌آور است می‌آموزند
۲۸۵	اروپا در آستانه‌ی خودکشی
۲۸۶	بمب اتم و پیامدهای وحشتناک آن
۲۸۷	از کوزه همان تراود که در اوست
۲۹۱	فصل چهارم: مصیبت‌های معنوی انسانیت در دوران استعمار اروپا
۲۹۲	از بین رفتن شعور دینی
۲۹۳	مرده از زخم وارده بر آن هرگز متأثر نمی‌شود
۲۹۶	از بین رفتن عاطفه‌ی دینی
۳۰۲	قوران ماده و شکم

پیشگفتار مترجم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله وكفى و الصلاة و السلام على عباده الذين اصطفى. اما بعد.
قال الله تعالى: و من أحسن قولاً ممن دعا إلى الله و عمل صالحاً و قال إني من المسلمين.
با توجه به مقدمه‌هایی که به قلم دانشمندان و اندیشه‌وران و دعوتگران مشهور جهان اسلام بر کتاب *ماذا خسر العالم بانحطاط المسلمين* نوشته شده است، بنده نیازی نمی‌بینم بیش از این بر حجم کتاب بیفزایم؛ زیرا کتاب، نویسنده، انگریزی تألیف، استقبال از کتاب، آثار آن در جوامع اسلامی و حتی گوشه‌هایی از مطالب آن در این مقدمه‌ها بیان شده است. آنچه از نظر مترجم بایستی گفتن است، انگیزه‌ی ترجمه است.

چندین سال پیش زمانی که داشتم کتاب‌های ادبیات عرب را نزد استاد بزرگوارم مولانا محمد قاسم قاسمی حفظه الله می‌خواندم، ایشان بر فراز متون عربی را معرفی و توصیه می‌کردند اگر متنی به فارسی برگردانده شده است، شما آن را با اصل عربی تطبیق دهید تا از این طریق با شیوه‌ی ترجمه آشنا شوید.

یکی از متن‌های مورد نظر گوشه‌هایی از کتاب «ماذا خسر العالم...» بود، اما ترجمه‌ی کتاب در زاهدان پیدا نمی‌شد. سرانجام با انتشارات پیام اسلام در قم تماس گرفتم و بعد از چند روزی، کتاب *حدود خسارت جهان و انحطاط مسلمین* ترجمه‌ی مصطفی زمانی به دستم رسید.

هنگامی که به تطبیق ترجمه با اصل کتاب پرداختم، از نارسایی‌های ترجمه و بعضاً تغییرات و کاستی‌های موجود در ترجمه متأسف شدم. از آن روز همواره آرزو داشتم این کتاب باری دیگر با قلمی توانا، توسط کسی که با نویسنده همسو و درصدد ادای حق کتاب باشد و در هر دو زبان عربی و فارسی توانایی لازم را داشته باشد - چنانچه حضرت استاد ندوی رحمته الله خود در پاسخ نامه‌ی آقای زمانی به این شرط اشاره کرده است - به فارسی برگردانده شود. از طرفی وجود برخی از مقدمه‌ها و

بازنگری‌هایی که خود در آخرین چاپ‌ها انجام داده است، مستلزم آن بود تا آخرین چاپ کتاب ترجمه شود. به ویژه در شرایط فعلی جهان اسلام فارسی‌زبانان همانند سایر امت اسلام نیاز دارند یا دیدگاه استاد ندوی رحمته‌الله در مورد شایستگی و لیاقت اسلام در رهبری بشر آشنا شوند و از بی‌کفایتی و ناتوانی غرب در رهبری بشر آگاهی یابند و بر این حقیقت اذعان کنند که طبق پیش‌بینی استاد ندوی رحمته‌الله سعادت انسانیت منوط به از خودگذشتگی و فداکاری امت به ویژه جوانان عرب می‌باشد. بنابراین با در نظر داشتن تازگی مطالب کتاب و آثار آن در شرایط کنونی بنده با اقدامی متهورانه و جسورانه ترجمه‌اش را آغاز کردم و از بیم این که کسی پیشنهاد منفی دهد و مایوسم گرداند، با افراد محدودی تبادل نظر کردم و این اقدام را به فال نیک گرفتم؛ زیرا اصل کتاب نیز با چنین اقدامی به رشته‌ی تحریر درآمده است.

هرچند به ضعف‌ها و کاستی‌های زیادی در قلم خویش معترفم، اما سعی کردم حق کتاب و حق نویسنده که سرمایه‌ی امت اسلام هستند و شیفتگان و عاشقان زیادی در سراسر جهان اسلام دارند، ادا شود. در پایان از برادر عزیزم جناب آقای داود ناروئی که در ادبیات عربی و فارسی تسلط کامل دارند و در ویرایش ترجمه سنگ تمام نهادند، کمال تشکر دارم و امیدوارم که خدای متان ایشان را مشمول الطاف و احسانات خویش گرداند.

از خوانندگان محترم نیز درخواست دعای خیر و خاتمه‌ی نیک برای مترجم دارم.
 ما توفیق إلیا بالله علیه توکلت و إلیه أنیب

عبدالحکیم عثمانی مقیم زاهدان

۸ رجب ۱۴۲۴ هـ. ق.